

Delavska pravica

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

ŠTEV. 25

LJUBLJANA, DNE 17. JUNIJA 1937

LETO X.

Majniška deklaracija

Zdaj, ko so slovesnosti minile in so priložnostni članki po časopisju izzvenili, je slovenska resničnost zazijala še z večjo praznoto. Ugotoviti moramo, da je praznovanje dvajsetletnice majniške deklaracije bilo za iskrene Slovence prej žalosten kakor vesel dogodek. Niti za korak se nismo pomaknili naprej, še nazadovali smo: to je naše spoznanje ob tem slavlju. Način, s katerim smo namreč praznovali spomin na svoj veliki zgodovinski dokument, je strahotno značilen za našo nezrelost.

V Slovincih še vedno ni žive in temeljne zavesti, da so predvsem in najprej člani slovenskega občestva, šele nato udje te ali one stranke. Strast po razosebljenju je pri nas ljudi tako razžrla, da so izgubili življenjski zmisel za narodno enoto in njegovo usodno skupnost; v nas so od vsega ostale le še ideje, med njimi neka načelna ali idejna predstava o narodu, ki jo poznamo le kot navdušeni strankarji in jo kot tako lahko uporabljamo po potrebi in vrtimo po mili volji. Naše narodno občutje se je spremenilo v nekaj programskega, oziroma nenevarnega. Partizanstvo ni ujelo v svoje oblike le idej, ampak tudi ljudi in njihove zavesti. Šele zgodovina bo pokazala, kako nas je strankarstvo razobličilo, kako nam je vzelo pamet, zdravo občutje in svobodo posebno v velikih človeških zadevah. Tu ni razlike med slovenskimi strankami, radi svojega bistva in svojih pripadnikov ni izvzeta niti naslednica tiste največje slovenske stranke, ki je nekaj še najbolj opravičeno nosila svoje ime.

Dvajsetletnica majniške deklaracije pove več kot dovolj. Ali smo to slavje praznovali resnično vsi Slovenci? Ali smo ga praznovali kot narodnjaki, ki so za trenotek pozabili na strankarske koristi, na medsebojne razlike in prepire? Ali smo se dvignili na noge, kakor ob takih prilikah storijo vsi narodi brez izjeme? Ali smo se resnično že mesece in mesece pripravljali, da bi ob taki dvajsetletnici zbrali ves narod, postavili na Stadionu, kjer bi ga na mogočnem zboru zastopniki vseh slovenskih skupin potrdili v pravični slovenski veri? Ali smo se vsaj v toliko potrudili, da bi v sedanjem važnem trenotku v državi poskusili zbrati vse Slovence in jim pred oči postaviti slovensko skupnost, ki potreba po njej ni bila še nikdar tako velika kakor danes?

Ne! Celo nasprotno se je zgodilo. Deklaracijsko slavje je vzela v zakup ena sama stranka, ves svoj strankarski aparat je vpregla v ta namen, da bi onemogočila kak drug videz. Na slavnostnem zborovanju je stranka preiskovala uspešnost svojih sredstev in merila disciplino svojih privržencev. Tako se je zgodilo, da so namesto stotisočev manifestirali le desetisoči in da so namesto programatičnih parol dobili le spominske govore.

Morda so prireditelji imeli že od vsega začetka kak poseben, nam skrit namen? Kdor pozna naše stranke, ve, da bi moglo iti le za taktično potezo strankarske narave. Organizatorji proslave so se odločili raje za trenuten uspeh stranke, ne pa za nadstrankarsko pravico naroda, ki bi v tem sloves-

Iz kolektivne pogodbe stavbincev

V predzadnji številki »Delavske Pravice« smo poročali, da je bila podpisana kolektivna pogodba stavbincev, katere je stopila v veljavo dne 4. junija. Danes priložimo najvažnejši del kolektivne pogodbe — plače. Plače, ki so določene po tej pogodbi, so sledeče:

a) Za gradbeno stroko:

1. Zidarji, tesarji nad 3 leta od izužitve:

I. razred: 5.50—5.75; II. razred: 5.25 do 5.75; III. razred: 5.—; IV. razred 4.50; V. razred: 3.75.

2. Zidarji, tesarji do 3. leta po izužitvi:

I. razred: 4.75—5.25; II. razred: 4.50 do 5.—; III. razred: 4.25; IV. razred 3.75; V. razred: 3.—.

3. Delavci:

I. razred: 3.25—3.75; II. razred: 3.— do 3.50; III. razred: 2.75—3.25; IV. razred: 2.50; V. razred: 2.25.

1. Mladoletni delavci do 18. leta starosti v I. in II. mezdne razredu prejema najmanj Din 2.50 na uro, v ostalih razredih pa najmanj Din 2.—.

2. Po tej tabeli so plačani tudi tesarji, ki so zaposleni in plačani pri gradbenih podjetjih.

3. Mezde, navedene v tej tarifi, so minimalne ter se podjetja obvezujejo:

a) v I. mezdne razredu bo najmanj polovico zidarjev in tesarjev z nad 3-letno dobo plačanih z mezdo Din 5.75, dalje najmanj 1/2 zidarjev in tesarjev s pod 3-letno dobo z mezdo Din 5.— in nadaljnja tretjina z mezdo Din 5.25.

b) v I. mezdne razredu dobe delavci za prvih 14 dni mezdo najmanj Din 3.25, katere se nato avtomatično zviša na Din 3.50. Najmanj ena tretjina delavstva pa mora imeti plačo Din 3.75.

c) v II. mezdne razredu plačati približno eni tretjini zidarjev in tesarjev z nad 3-letno dobo višjo mezdo Din 5.50 ter drugi tretjini Din 5.75, odnosno s pod 3-letno dobo Din 4.75 ter Din 5.—.

d) v II. mezdne razredu plačati delavcem za prvih 14 dni mezdo najmanj Din 3.—, katere se nato avtomatično zviša na Din 3.25. Približno ena tretjina delavstva pa mora imeti plačo Din 3.50, za Maribor z gradbenim okolišem pa mora imeti tri četrtine delavstva plačo Din 3.50.

4. Mezdne se plačujejo po razredu, v katerega spada kraj, kjer se izvršuje stavbno delo, ne glede na to, če je sedež podjetja v kraju, ki spada v kak drugi razred.

b) Za tesarje na območju Združenja tesarskih mojstrov Ljubljana.

Tesarji nad 3 leta od izužitve:
I. razred: 5.50—5.75; II. razred 4.25; III. razred: 3.75.

Tesarji pod 3 leta od izužitve:
I. razred: 4.50; II. razred: 3.75; III. razred: 3.25.

Podjetja se obvezujejo, da bodo imela najmanj polovico tesarjev z nad 3-letno dobo zaposlenih s plačo Din 5.75.

nem trenotku lahko prišla mogočno do izraza. Tako pa je rodilo neslovensko strankarsko postopanje tragedijo, ki je pač nihče ni pričakoval. Deklaracija sama — ta skoro edini svetel zgled slovenske politične skupnosti — je prišla pod prizmo strankarske obdelave in — kot vedno v takih prilikah — postala na nasprotni strani predmet blatenja in kamen politične spotike. Vidni predstavitelji bi bili pač morali računati s tem, da so naši Jugoslovani vedno pripravljani sramotiti slovenstvo in bi že radi

Mezdnih razredov so razdeljeni takole:

I. razred: Ljubljana, II. razred: Maribor, Bled, Celje, Javornik, Jesenice, Kamnik, Kranj, Lesce, Radovljica in Tržič, s svojimi ožjimi gradbenimi okoliši. Dalje občina Ježica, Št. Vid n. Ljubljano, D. M. v Polju, Dobrunje in Rudnik. V III. razred: srez z razvito industrijo in sicer: celjski, dravograjski, gornjegrajski, kamniški, konjiški, kranjski, laški, litijski (levi breg Save), ljubljanski, mariborski, levi in desni breg, radovljiški, slovenjegraški in škofjeloški (spodnji del). Poleg tega še kraji: Brežice, Kočevje, Krško, Litija, Novo mesto, Ptuj, Rogaška Slatina, Sevnica s svojimi gradbenimi okoliši. V IV. razred: srez: brežiški, kočevski, krški, litijski (desni breg Save), logaški, novomeški, ptujski in škofjeloški (gornji del). Poleg tega še kraji: Gor. Radgona, Ljutomer in Murska Sobota s svojimi ožjimi gradbenimi okoliši. V V. razred srez: črnomeljski, dolnjelendavski, ljutomerski, murskosoboški, šmarnski.

Za tesarsko stroko na območju »Združenja tesarskih mojstrov Ljubljana« v I. razred mešla: Ljubljana, Maribor, Celje. Srezi: Ljubljana, Kamnik, Kranj, Laško, Radovljica, Škofja Loka. V II. razred srez: Brežice, Kočevje, Krško, Litija, Logatec,

Novo mesto. V III. razred srez: Črnomelj.

O akordih določa kolektivna pogodba sledeče: Podjetja, ki izvršujejo gotova dela v akordu, morajo vršiti ta dela le v lastni režiji in se vsako oddajanje akordnih del posebnemu akordantu ukine. Akordne postavke se določijo sporazumno med podjetjem in akordno partijo. V akordno partijo spadajo poleg profesionistov tudi strožaji ter se sestavi partija le iz pri podjetju zaposlenih delavcev. Ako se akordno delo zaradi kakih ovir začasno prekine, se določene delavce prvenstveno zaposli pri drugih delih. Delavcu, ki dela v akordu, se garantira najmanj temeljna mezda, ki se mu izplačuje redno na izplačilne dneve. Diferenca med temeljno mezdo in akordnim zaslužkom se izplača po končanem akordnem delu in to procentualno med vse pri akordnem delu zaposlene delavce, upoštevajoč kot ključ za razdelitev delovne dneve in temeljno mezdo posameznikov, v kolikor se podjetnik in odjemalci drugače ne sporazumejejo.

Kolektivna pogodba je po besedilu zelo obširna in vso ne moremo objaviti. Pogodbo je dala v tisk Delavska zbornica in bo v kratkem na razpolago za nabavno ceno.

K banovi odredbi o minimalnih mezdah

Poročali smo že o poteku ankete, ki jo je sklical g. ban v svrhu zaslišanja stališča delojemalskih in delodajalskih organizacij k osnutku odredbe, ki naj bi jo izdal na podlagi ministrske uredbe o minimalnih mezdah. Na anketi je bilo dogovorjeno, da se bodo delodajalci in delojemalci skušali v tem vprašanju sporazumeti in nato dati do 20. junija t. l. banu rezultat razgovorov o predmetni zadevi. Iz razgovorov, v kolikor so se dosedaj vršili, pa smo videli, da ni veliko upanja, da bi se obe strani zedinili na enotnem predlogu. Stališče JSZ k banovemu osnutku odredbe o minimalnih mezdah je znano. Ostale strokovne organizacije doslej niso zavzele k tej zadevi jasnega stališča, iz česar sledi, da tudi med delojemalskimi organizacijami ni enotnega gledanja na to važno vprašanje. Delavska zbornica si prizadeva ustvariti soglasnost v strokovnih organizacijah, kakor tudi, da bi med obema interesentoma, t. j. delavsko in delodajalsko stranjo, prišlo do sporazuma. JSZ odklanja pogajanja z delodajalci, ker za ta ni nobene stvarne podlage. To, kar je enkrat določeno kot najmanj, se po našem mnenju ne sme še zniževati. De-

tega ne bili smeli take narodne svetinje nositi v strankarski boj.

Ugodna prilika za naravno zblizanje slovenskih duhov je zapravljena. Duh majniške deklaracije, ki naj bi pomenila stvarni program združene Slovenije, je bil ob njeni dvajsetletnici potlačen. Toda kljub temu še živi, se vedno bolj dviga zahteva po sporazumu med vsemi treznimi in odločnimi Slovenci, ki naj skupno upostavijo temeljne slovenske zahteve, na katerih bo stala tudi prava slovenska politika.

lavska zbornica sama priznava, da bi bil sporazum med delodajalskimi in delavskimi organizacijami za določitev minimalnih mezd mogoč samo v toliko, da se čim več strok izloči iz okvira, v katerem bodo minimalne mezde določene. V vseh drugih vprašanih sporazum ni mogoč. Industrijci hočejo doseči pristanek delavstva v tem, da bi se predložena uredba le še poslabšala. Vsekakor se bodo delodajalci sklicevali na zelo nizke mezde v nekaterih strokah in zahtevali, da se uvede v odredbo nova mezda postavka z Din 2.— na uro. V to postavko bodo skušali spraviti kategorije, kakor: izdelovanje dežnikov, upognjenega pohištva, podpetnikov, koptin in še celo vrsto drugih.

JSZ je z ozirom na ta razgovor in položaj, ki je s tem nastal, Delavska zbornica ponovno predložila svoje stališče, katerega je obrazložila tako-le:

Na vaše poročilo o razgovorih z tajnikom Zveze industrijcev, poročamo, da v pogledu odredbe o minimalnih mezdah, ki jo bo izdala Kr. banska uprava, ostajamo v principu na stališču, ki smo ga zavzeli v naši vlogi pod št. 1123/37. Smatramo, da bi to moral biti cilj, katerega naj bi delavske organizacije skušale v okviru sedaj veljavne uredbe čim prej doseči. Edino v tem bi svoje zahteve lahko nekoliko omilili, da bi se pri podjetjih, kjer bi na podlagi našega predloga povprečni povišek znašal več kot 80%, to povišanje izvedlo v dveh etapah, vsakokrat za polovico celotne razlike med sedanji in novimi, po odredbi določenimi mezdami. Pri pominjamo pa, da je končna odločba glede minimalnih mezd nujno stvar oblasti, ne pa sporazuma delodajalcev in delojemalcev. Tam, kjer bi se delodajalci in delavski zastopniki sami sporazumeli, je oblastveno določeno med nepotrebno.

S tem smo samo ponovno podčrtali naše stališče, ki je bilo dovolj jasno obrazloženo tudi v »Delavski Pravici« od 3. junija t. l.

Opekarsko delavstvo

Radomlje. V nedeljo, dne 13. junija, se je v prostorih gostilne Kaplja v Radomljah vršil dobro obiskan strokovni sestanek delavstva opekarne Kaolin-Sraj v Radomljah. Sestanek je bil namenjen, da se okrepi organizacija, ki so jo po lanskem sezoni zrahljali delavstvu zelo neljubi dogodki. Delavstvo je še pravočasno spoznalo, da je velika pogreška, ako se oddaljuje od poti, ki je edina prava za dosego svojih pravic. Delavec mora biti najprej res pravi delavec, katerega prva skrb mora biti v tem, da uveljavi sebe in doseže svoj potrebni kos kruha. Šele, ko je to dolžnost izvršil, se more brigati tudi za druge stvari. — Zastopnik centrale je na kratko obrazložil položaj opekarskega delavstva v dravski banovini. Ugotovil je, kako velika razlika obstoja med delovnimi in plačilnimi razmerami v posameznih opekarneh, zlasti tam, kjer delavstvo ni organizirano. Razveseljivo je, da opekarsko delavstvo vedno bolj prihaja do spoznanja, kako mu je strokovna organizacija nujno potrebna in da je brez nje le igrača v rokah delodajalcev. Velik del opekarskega delavstva je že vstopil v strokovno organizacijo. Samo JSZ ima v dravski banovini nad 400 opekarskih delavcev v svoji sredi in še vedno pristopajo novi. JSZ je tudi pripravila in predložila delodajalcem, odnosno njihovi organizaciji predlog kolektivne pogodbe, ki naj se sklene za vso opekarsko stroko v dravski banovini. — Na sestanku je bilo sklenjeno, da se bo vse delavstvo omenjene opekarne tesno oklenilo svoje organizacije. Ker doslej skupina ni imela svojih lastnih pravil, je bil sklep, da se pravila predložijo oblasti v potrditev in bo s tem skupina tudi pravnoveljavno ustanovljena. Delavstvo navedene opekarne se v celoti pridružuje akciji za sklenitev kolektivne pogodbe.

Lesno delavstvo

Preserje. Napovedani strokovni sestanek lesnega delavstva dne 13. junija t. l. se je izvršil ob navzočnosti lepega števila delavstva tvrdke Stare. Sestanek je vodil predsednik skupine tov. Drolc, ki je podal poročilo o namenu sestanka ter o razmerah v organizaciji in podjetju. Naglasil je zlasti željo vsega delavstva po izboljšanju plač z ozirom na občuten porast cen življenjskih potrebščin. Četudi so se plače v podjetju po zaslugi organizacije kakor uvidevnosti obratnega vodstva izboljšale, vendar so še vedno daleč za dejansko vrednostjo dela, ki ga delavstvo vrši v podjetju. Zastopnik centrale je v daljšem govoru obrazložil položaj lesnega delavstva v dravski banovini in naznačil potrebo, da se tudi lesno delavstvo pripravi na skupno akcijo za dosego enotne kolektivne pogodbe v lesni industriji. V lesni industriji se položaj izboljšuje in tako tudi gospodarske razmere te industrije. Velike zaloge lesa in lesnih izdelkov so našle konzumenta in cene lesu so se znatno dvignile. Zato lesno delavstvo upravičeno pričakuje, da bo tega izboljšanja deležno tudi ono, saj je zadnja leta moralo vsa bremenjena krize v lesni industriji vzeti na svoje rame. Seveda pa bo pričakovanje zastoj, ako bo delavstvo držalo roke križem in se ne bo pravočasno potrudilo, da doseže vsaj tisto, kar mu je za preživljanje potrebno. Sklep sestanka je bil, naj se pokrene akcija za izboljšanje plač in naj se vse delavstvo pozove v organizacijo.

Viničarji

Članom Posmrtnskega sklada moramo zopet sporočiti, da sta nas v zadnjem času zapustila dva člana, in to: tovariš Lenarčič Matija od skupine Litmerk, dolgoletni zvesti član, v starosti 78 let. Svojeem se je izplačalo 1000 din posmrtninske podpore. V skupini Sv. Barbara v Halozah pa je umrla družinska članica Maroh Ivana — tovarišica Karo Marija, stara 79 let. Posmrtnine se je izplačalo 600 Din. Zato bomo te dni razpisali ponovno zbirko za 69+70 slučaj. — Od nekaterih članov, ki imajo plačevati za dvojne zbirke večje zneske, smo dobili sporočene želje, naj bi njim predpisovali zbirke za vsak posamezen slučaj posebej, češ, da bi tako lažje takoj plačali. Uprava »Posmrtnskega sklada« že dalj časa prakticira skupno dvojno zbiranje radi štednje na poslovnih stroških za položnice in vpisnice, kakor tudi poštinskih taks, ki jih morajo plačevati člani pri vsakokratnem vplačilu. — Prosimo, da bi to upoštevali. Kdor pa res ne more plačevati po dosedanjem načinu, nam naj to sporoči! Na zadnji strani vpisnice ali položnice naj napiše, da želi plačevati posamezne slučaje. — Člane opozarjamo, naj sedaj pohitijo s točnim plačevanjem prispevkov za »Posmrtninski sklad« kakor tudi članarine, katero bi naj sedaj vplačali kolikor mogoče za več mesecev vnaprej. Pomislite, da bomo v kratkem že brez dela in tako tudi brez zaslužka. — Blagajnik.

Naročaj Delavsko pravico!

Tečaj delavskih obratnih zaupnikov v Radomljah

Poleg naše delavske mladine, ki je imela v nedeljo, 13. t. m., v Radomljah svoj praznik, so se zbrali na tečaj tudi delavski obratni zaupniki iz tovarni kamniškega okraja. Tečaj je bil dobro obiskan. Vodil ga je tov. Stare, glavni zaupnik tovarne »Titan« v Kamniku. Prvi je dobil besedo dr. Pokorn Jože iz Škofje Loke. Iz njegovega predavanja »Sodna zaščita obratnih zaupnikov« smo videli, da naša sodišča res nepristransko ščitijo interese delavskih obratnih zaupnikov, kadar jih delodajalci preganjajo vsled tega, ker vrše samo svojo zakonito dolžnost. Hvaležni smo dr. Pokornu za misli, ki nam jih je o tem tako važnem problemu delavske

socialne zakonodaje razvil in pojasnil. Tov. Pangeršič iz Vevče je na zelo poljuden način opisal delo in naloge obratnega zaupnika v tovarni. Tov. Lombardo iz Ljubljane je govoril o tehniški mezdni gibanj. Predavanje, ki je za naše delavske voditelje izredne važnosti. Koliko mezdnih gibanj bi izpadlo drugače, ako bi delavstvo to težko vprašanje razumelo in prav uravnavalo. Po predavanjih se je razvila debata, v kateri so posamezni tovariši pripovedovali o težavah, s katerimi se imajo boriti v obratih. Slična predavanja so zelo važna in vzgojna, zato bi jih želeli čim več.

Občni zbor JSZ

Po sklepu 44. redne seje načelstva JSZ z dne 11. maja t. l. sklicujemo redni letni občni zbor JSZ za

nedeljo, dne 27. junija 1937 ob devetih dopoldne

v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti št. 22 s tem-le dnevnim redom:

1. Otvoritev in ugotovitev sklepčnosti.
2. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročila: a) načelnika, b) tajnikov, c) blagajnika, d) nadzorstva.
4. Sprememba poslovnika JSZ.
5. Volitve načelstva in nadzorstva.
6. Predlogi, sklepi in raznoterosti.

Vse včlanjene zveze, strokovne skupine in plačilnice naprošamo, da na podlagi §§ 25. in 26. pravil JSZ pošljejo na občni zbor svoje delegate. Včlanjene zveze, strokovne skupine in plačilnice morejo poslati na občni zbor na vsakih 30 članov (§ 25. pravil JSZ) po enega delegata. Da si zmanjšajo stroške, lahko en delegat zastopa 60 članov in ima pravico do dveh glasov.

Delegati naj se poslužijo nedeljske vozne karte, s katero imajo polovično vožnjo.

Letošnji občni zbor mora manifestirati nezlomljivo enotnost JSZ. Dokazati mora, da je JSZ grajena na solidnih in zdravih osnovah, katerih nihče ne more porušiti.

V Ljubljani, dne 10. junija 1937.

Načelstvo

Jugoslovanske strokovne zveze

Delavci kemične tovarne v Podgradu na delu za izboljšanje svojega položaja

Delavstvo, zaposleno v kemični tovarni dr. A. Kanský v Podgradu pri Zalogu, je po daljšem pripravljanju pogumno stopilo v vrste delavske organizacije JSZ, da z njeno pomočjo doseže izboljšanje svojega položaja.

Z gotovostjo pričakujemo, da bo podjetje uvidevno in bo prav razumelo prizadevanja delavcev za izboljšanje svojega gmotnega položaja. V to sili zvišanje cen življenjskih potrebščin, ki so v zadnjem času porastle za 23%. Plače v podjetju, ki so itak nizke, so pa ostale iste. Zahteva po zvišanju plač je povsem upravičena, saj je delo delavcev pri izdelavi kemičnih predmetov težko, naporno in zdravju škodljivo. Delo zahteva od delavca velike spretnosti in je čestokrat tudi zelo nevar-

no. Vse to opravičuje zahtevo, da so plače vsaj tolikšne, kot so plače po tovarnah, kjer je delo bolj enostavno, zdravo in manj nevarno. Sicer je pa tudi interes podjetja, da se delo primerno plača po vrednosti blaga, ki se izdeluje. Sedanje plače še daleč ne odговarjajo eksistenčnemu minimumu.

V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil v Podgradu ustanovni sestanek, na katerem je zastopnik centrale tov. Grošel razložil pomen organizacije v boju za izboljšanje delavskega položaja. Pokazal je, da je Jugoslovanska strokovna zveza delavska organizacija, ki ne prosi, temveč zahteva življenjske pravice slovenskemu delavstvu. Treba pa je, da je delavec, ki se v njej organizira, zaveden in borben.

Tečaj obratnih zaupnikov v Celju in Mariboru

V nedeljo, 20. t. m., se bo ob 9 dopoldne vršil tečaj delavskih obratnih zaupnikov za celjsko okrožje v Celju v prostorih JSZ (Delavska zbornica, Razlagova ulica). Predavali bodo: dr. Aleš Stanovnik o temi: Sodna zaščita delavskih obratnih zaupnikov; tov. Lombardo: O tehniški mezdni gibanji in tov. Pangeršič iz Vevče: O praktičnem delu delavskega obratnega zaupnika v obratu. Posebno obratni zaupnikom je potrebna izobrazba — zato vsi zaupniki na predavanje!

Tudi v Mariboru se bo v nedeljo, 20. t. m., ob 9 dopoldne vršil v prostorih tamkajšnje ekpoziture JSZ tečaj za delavske obratne zaupnike. Predavanja bodo ista kakor v Celju. Predavali bodo: dr. Jože Pokorn iz Škofje Loke, tov. Rozman iz Ljubljane in tov. Rozman iz Maribora. Skupine prosimo, naj zaupnike opozorijo,

da se tečaja vsi do zadnjega udeležijo — posebno tovariši in tovarišice iz mariborskih tovarn.

Kamniški kovinarji v mezdni gibanju

Delavstvo tovarne »Titan« v Kamniku je pred časom stavilo podjetju zahtevo, naj vrne 6 odstotkov od plač, katere jim je pred leti znižalo. Takrat se je reklo, čim bodo boljši časi, se bo to zopet vrnilo. Sedaj je zaposlitev boljša, dela več, pa tudi draginja znatno večja. Zato delavstvo upravičeno zahteva, da se mu vrne teh 6 odstotkov.

Prihodnji teden se bodo v tej zadevi vršili s podjetjem in zastopniki strokovnih organizacij ponovni razgovori. Že da-

Rudarji

Zagorje. V nedeljo, dne 20. junija, se vrši sestanek vsega članstva naše krajevne strokovne zveze rudarjev ob 9 dopoldan v Zadrudnem domu. Ker je ta sestanek važen za slehernega člana, tako rudarja kakor apneničarja, naj velja za vest in delavska disciplina, da se ga v polnem številu udeležite. Vsak naj svoje posle uredi tako, da se sestanka sigurno udeleži in poskrbi za udeležbo drugih. Treba je, da delavec vsled naraščajoče draginje dvigne svoj glas, zlasti širom naše dravske banovine. Nič nam ne koristi izboljšanje našega gospodarstva, če se vzporedno temu delavstvu primerno ne izboljšajo delavske mezde. Zato je delavstvo tu in njihova organizacija, da podvzame temu primerne korake. Nova uredba o minimalnih mezdah ne ustreza življenjskemu standardu in je tu odločno zastavila JSZ svoje misli in predloge kakor vselej, in to tako, da mora imeti delavec od tega koristi. Delavstvo naj pa enkrat spoznava tiste, ki se resno in pošteno borijo za delavske interese. Zato je potrebna izobrazba, katero dobiš le v organizaciji in na sestankih. V nedeljo naj se vsi člani v polnem številu odzovejo našemu vabilu. Pride zastopnik iz centrale!

Kovinarji

Jesenice. Sv. mašo za naše pokojne tovariše, ki bi se morala vršiti po dosedanjih običajih dne 1. maja na Savi, je letos vsled izjemnih razmer opravil 6. junija v župni cerkvi g. Govekar. Stregla sta mu dva člana JSZ, na koru pa je pel moški zbor JSZ pod vodstvom tov. Jeraše. Udeležba je bila velika, tako da je vzbudila pozornost, ker jeseniška cerkev pri deseti maši zlepa nima toliko moških obiskovalcev, kakor jih je imela 6. junija t. l.

Podpredsednik skupine JSZ, tov. Štefan Ravnik, je imel tudi tokrat kakor vedno, polne roke dela. Prav kakor ob gradnji Krekovega doma, za katerega je nabiral in žrtvoval tudi sam delo in denar obenem s svojimi tovariši iz JSZ, ki danes plačajo za mali kotiček mesečnih 100 dinarjev. Če plačujejo tudi drugi, ki imajo zaseden Krekov dom, sorazmerno prostoru enakovreden znesek, je to najdobitkanejša stavba na Jesenicah. Verjetno je tudi, ker prevladuje danes v tovrstnih stavbah poslovni in gostilniški duh.

To pa omenimo le zato, ker se nekdo spodtika, zakaj smo to mašo naročili v župnišču in ne v neposredni bližini pisarne JSZ. V neposredni bližini pisarne JSZ se nahaja gostilna. Tam se pa po našem mnenju in po starodavnih običajih naroča pijača. Sv. maše se pa naročajo v župnišču. Tako je vedno bilo. Če se te častiljive navade baš sedaj spreminjajo, obžalujemo.

Obžalujemo pa še nekaj. Po čigavem naročilu in čigavem odobrenju pišejo in govore ljudje, ki jim je JSZ tako na poti? JSZ je vodila delavstvo strokovno borbo pred 40 leti, 30 leti, 10 leti, 5 leti in jo vodi danes. Tisti, ki jim delavska smer JSZ ni všeč, pa v svojo protidelavsko polemiko vpletajo katolištvo. Za ščit si postavijo predse vsem skupne, najsvetejše stvari. Kadar so naši najvišji cerkveni dostojanstveniki prisostvovali prireditvam JSZ, so ti protidelavski »voditelji« dajali take izjave proti svojim predpostavljanim, da jih kot dostojni ljudje ne moremo javno natisniti. Kadar so naši cerkveni knezi o JSZ izrekli povoljno besedo, so bili ti predmet najbolj žaljive kritike. Gospodje z zvišenim poslanstvom, zakaj istovetite iskreno in dobro katolištvo s pripadnostjo določeni politični stranki? Ali ne čutite, kako oskrnjate sveto...?

Delavci vidimo, kdo in kako in zakaj se druzi. Vemo za razne sestanke, koder so se skuhal načrti za generalno protidelavsko ofenzivo. Ne vlačite v to borbo duhovnih stvari, ko pa vsi vemo, za kaj gre. Za oblast in nič drugega gre. Nam pa gre za kruh, ki ga je vsak dan manj. Podjetniku, s katerim se družite, pa gre za dobiček. Ker ga nima nikoli dovolj, pa potrebuje še zvestih služabnikov, ki vpijejo vse mogoče stvari samo, da bi odvrnili pozornost delavstva stran od njegove brige za zaslugek. S svojo močjo, ki vam je bila dana od zgoraj, bi lahko pritiskali v korist delavstva tako, kakor ste kričali, da ste pritiskali v Konjicah. Pa ni bilo nič. Upamo, da bo tudi to šlo kmalu mimo nas.

Vevče. V nedeljo, 8. avgusta, bo pri Sv. Urhu v Dobrunjah labor krščanskega delavstva in mladine. Natančen spored še objavimo. Vabimo vse krščansko misleče delavstvo in mladino na to našo manifestacijo in tudi prosimo skupine, da na ta dan ne prireajo svojih prireditve. Na svیدنje!

nes opozarjamo, da se zborovanja, ki bo sklicano, udeleži vse delavstvo. Kdaj in kje se bo zborovanje vršilo, bodo povedali zaupniki. Ker je to stvar, ki se tiče nas vseh, je potrebno, da tudi vsi sodelujemo. Le tako je upati na kakšen uspeh. Zato na delo!

